

РЕШЕНИЕ

№ 4365

гр. София, 03.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в
публично заседание на 19.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **11896** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145- Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалба на „ЕВРОБЕНТ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК],съдебен адрес: [населено място], [улица], ет.1 чрез адв.У. срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-36-13.10.2025г. издаден от заместник министъра на Енергетика К. Н. с което по отношение на жалбоподателя е установено публично държавно вземане към Министерството на енергетиката в размер на 26 151,93лв. от които сумата от 25 560лв. главница и сумата от 591,93лв. – лихви, произтичащи от езаплатена концесионна вноска на основание пар.5 ал.14 ПЗР на ЗДБРБ за 2021г.

Твърди се,че оспореният акт е постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалния закон. И по-конкретно:

Дружеството е титуляр на концесионни права по отношение находище „Р.,Участък 1 и Участък 2“ в землището на [населено място], К. съгласно договор за концесия от 03.05.2018 и Решение на МС № 92 от 26.01.2017 за добив на подземни богатства по чл.2 ал.1 т.2 от ЗПБ.

Съгласно чл.7 ал.2 от договора, концесионерът може да осъществява дейност върху концесионната площ въз основа на одобрен и влязъл в сила ПУП, който включва концесионната площ и пътните връзки между обекта на концесия и местните и/или републикански пътища. През 2024г. а и преди това дружеството не е извършвало добив, което е официално отчетено и декларирано в съответната статиска форма,поради административни пречки от ИАГ и [община].

Дружеството е иницириало процедура по предвратилето съгасуване за промяна предназначението на поземлен имот 65975.1.211 по КККР на [населено място],който е частна държавна собственост и попада в границите на концесионната площ, но ИАГ не е отговорила в определеният срок на искането.Мълчаливият отказ е обжалван и е образувано адм.д. № 2992/2025 на АССГ,висящо към момента. Успоредно с тованезависимо от многократните молби на дружеството разгледани и одобрени от ЕСУТ при Гл.арх. на [община] в дневния ред на общинския съвет не е включено искането за разрешаване изработване на ПУП - ПЗ и парцелаен план.Едва с решение № 100 по протокол № 5 от проведено заседание на ОС Кърджали от 20.05.2025г. ОС одобри задание и разреши изработване на специализиран устройствен план.

С оглед изложеното дружеството твърди,че за периода на сключване и влизане в сила на договора за концесия до настоящият момент не е имало възможност да осъществява дейност поради независещи от него обстоятелства, за което МЕ е уведомявано с всеки отчет. Успоредно с това ске е обръщало към МЕ с молба за съдействие съгласно чл.9 ал.12 от договора, като е посочило,че почни 7г. след сключване на договора процеса по добив още не е стартирал.

Твърди още,че съгласно пар.5 от ЗДБ на РБ за 2025г. задължението за концесионера възниква само при наличие на договорено годишно възнаграждение за 2024г. за доставката по договор на подземни богатства.След като не извършило добив, дружеството не е начислило и внесло съответната сума. Позовава се на съдебна практика на общите съдилища в този смисъл за да обоснове тезата,че неосъществяването на добив на подземни богатства,особено поради причини извън волята на концесионера е в противоречие с предвидената в договора възмездност на обществените отношения,с оглед на което не се дължи концесионно възнаграждение.По аргумент на по-силното основание и след като не се дължи концесионно възнаграждение не се дължи и концесионна вноска по пар.5 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025г.

Отвeтната страна изрзва становище за неоснователност на жалбата с аргументи,аналогични с мотивите на оспореният акт,които ще бъдат възпроизведени по-долу.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена в съответствие с изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с изискването на чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт и при липса на отрицателни процесуални предпоставки. Като такава - подлежи на разглеждане по същество.

С процесно оспорваният акт зам.министъра на ергетиката,като е приел,че:

Дружеството притежава качеството концесионер по чл.2 ал.1 т.2 ЗПБ въз основа на договор за концесия от 03.05.2018г. по отношение находище „Р.,Участък 1 и Участък 2“ в землището на [населено място] и [населено място].

Съгласно пар.5 ал.1-4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025г. концесионните договори за предоставени концесии по чл.2 ал.1 ЗПБ по които договорите са лезнали в сила, заплащат годишна вноска за 2025г. в размер равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси,когато такива са дължими,като вноската се плаща на четири равни части – по тримесечие.

И като се е позовал на справка-извлечение от счетоводни книги на МА за непогасени задължения по пар.85 оп ПЗР на ЗДБРБ за 2015г. в които е отразено,че са налице изискуеми и незаплатени задължения – втора тримесечна вноска за 2025г. в размер на 25 560лв. и законна лихва на стойност 591,93лв.

Е издал и процесният акт за установяване на публично държавно вземане в посоченият размер.

На тази база следва да се приеме:

Таксите по чл.2 ал.1 от ЗПБ и лихвите върху тях представляват безспорно публични държавни

вземания по силата на пар.5 ал.3 и ал.4 от ЗДБРБ за 2025г.

Процесният акт е постановено от компетентен орган, в съответствие с чл.146 т.1 АПК вр. чл.166 ал.2 ДОПК ,видно от представената Заповед № Е-РД-16-281/23.05.2025г. с която министъра на енергетиката оправомощава К. Н. ,заместник-министър да издава актове,като процесния/раздел Първи,т.1 от заповедта/.

Вноската по ал. 1 е публично държавно вземане, което подлежи на принудително изпълнение от публичен изпълнител по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. За невнесени в срок или неправилно определени вноски, включително тримесечните части, се издава акт по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс./пар.5 ал.6 от ЗДБРБ за 2025г./.

Обжалваният административен акт е обективизиран в писмена форма, като при издаването му не са спазени изискванията на чл.146 т.2 вр. чл. 59, ал. 2 от АПК. В акта не са посочени фактически основания за издаването му, такива не са посочени и справка –извлечение от счетоводните книги на МЕ, която е неразделна част от акта. Цитирани са правните основания за издаване на акта, както и размерът на дължимите според органа публични вземания.

Липсва посочване на фактите, относно начинът по който е формиран размерът на публичното вземане. Не става ясно административният орган, съобразил ли е факта, че жалбоподателят не е започнал добив на подземни богатства и по какъв начин, това обстоятелство се е отразило при определяне размерът на публичното вземане.

На следващо място се установява,че жалбоподателят е уведомен за започване на производството с писмо изпратено на ел.поща на 10.10.2025г.

Същевременно обаче административният орган не е изяснил всички факти и обстоятелства,с което е нарушил нормата на чл.35 АПК. В частност – неизяснени са причините да не бъде започнат реален добив на подземни богатства, което състояние е продължило от влизане в сила на договора до настоящия момент, както и по какъв начин липсата на дейност по добиване на полезни изкопаеми се отразява относно размерът и дължимостта на годишната вноска по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.,респ. как тези неизяснени обстоятелства биха се отразили върху претендираното публично държавно вземане и дали пир наличието им и преценката им не би се стигнало до различен резултат.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от договора за предоставената концесия за добив концесионерът заплаща на концедента по ред, определен в договора годишно концесионно плащане, върху размерът, на което се дължи данък добавена стойност.

Съгласно чл. 19, ал. 1, т. 5 от договора минималният размер на концесионното плащане за всеки отчетен период (шестмесечие) от срока на концесията не може да бъде по-нисък от сумата, определена на база 30 на сто от предвидения средногодишен добив за срока на концесията - 33 000 тона/шестмесечие добити подземни богатства и предвидените стойности за единица добито подземно богатство по т. 4., както следва: 27 000 тона/шестмесечие добити бентонитови глини и 6 000 тона/шестмесечие добити зеолити.

Така от акта е напълно неясно как е определена мато математична величина стойността на вноската. От акта е непълно неясно и защо се приема дължимост на вноска при нереализиран добив от който и на базата на който именно следва да се изчисли сумата.

Правната теория и съдебната практика единодушно квалифицират като съществено това процесуално нарушение, което ако не бе допуснато би се стигнало до издаване на акт с различно съдържание. В настоящият случай - несъобразяването на посочените обстоятелства и неотчитане тяхната съставомерност по отношение претендираното вземане са довели до едностранно произнасяне. Респ. нарушението следва да се квалифицира като отменително основание.

На следващо място,както правилно посочва жалбоподателя – приключването на необходимите

процедури за промяна на предназначението на концесионната площ при условията и реда на действащото законодателство, както и по отношение на концесионната площ да е одобрен и влязъл в сила подробен устройствен план, който включва концесионната площ и пътните връзки между обекта на концесията и местните и/или републиканските пътища се я и съгласно уговорката по чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от договора за концесия приключването се явява съществено и определящо условие за условие за започване осъществяването на добив на подземни богатства. Изложените в тази връзка съображения, в т.ч. и служебно извършената справка за хода на адм.д. № 2992/2025г. на АССГ,налагат извода, предназначението на концесионната площ не е променено, че липсва влязъл в сила ПУП,които обстоятелства не са съобразени изобщо от органа и се явяват отрицателна процесуална предпоставка както пред започване дейност на концесионера,така и пред правото на възнаграждение на концедента.

Именно в този смисъл следва да се приеме,че констатираните процесуални нарушения са довели до нарушение наматериалния закон.

По своята същност договорът за концесия е двустранен, възмезден и реален договор. За валидното му сключване е необходимо ясно и писмено волеизявление под законово регламентирана форма/арг. чл.65 ал.1 ЗПБ/. И макар процесният договор да не е обвързан с условие по чл.65 ал.1 ЗПБ, то конкретно цитираните разпоредби на договора обуславят кактовъзможността на дружеството да започне добив, така и възможността на държавата да претендира концесионно възнаграждение под формата на вноски,такси и прочее.

Нормативната уредба относно определяне на концесионното плащане и годишната вноска за 2025г., приложима в разглеждания случай, освен разпоредбите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., на Закона за подземните богатства и в частност чл. 61 от него, включва също и Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на закона за подземните богатства и издадената въз основа на нея методика. Анализът на визираните разпоредби налага извод,че концесионното плащане представлява възнаграждение за добив на подземни богатства и се дължи когато и доколкото концесионерът реално осъществява такъв добив. Нормата на чл. 61, ал. 5 от ЗПБ, предвиждаща, че концесионното възнаграждение се дължи независимо от крайния финансов резултат на концесионера, която е възпроизведена и в чл. 6, ал. 1 от Наредбата, следва да се тълкува в смисъл, че при осъществен добив на подземни богатства концесионерът дължи заплащане на уговореното концесионно възнаграждение независимо от това дали реализира някакви приходи от добитото количество и независимо от изменения в пазарните цени на добитите подземни богатства. Кое то съответства на същността на понятието стопански риск, но за да бъде приложимо същото следва да е налице стопанска дейност,каквато в случая е преклудирана.

Противно на изложето в АУПДВ § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. не задължава концесионера да плаща годишна вноска, независимо, че договора е валиден и действащ, когато реален добив на подземни богатства няма. В унисон с това, нормата на чл. 1 и на чл. 5 от Наредбата за за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства, обвързват и концесионното възнаграждение с добива, а чл. 2 изрично го определя като цената, която концесионерът заплаща за предоставеното му право на експлоатация на подземни богатства чрез добив от съответното находище..

В допълнение, чл. 7 предвижда заплащане на възнаграждението за добитите от концесионера подземни богатства за съответния период. Анализът на цитираните норми от § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. и от Наредбата показват еднозначно пряката обвързаност на задължението за годишна вноска за 2025 г. с реален добив на подземни богатства и водят до извод, че такава вноска не се

дължи, когато добив не е осъществен по обективни причини. С оглед така установения смисъл на правните норми, уреждащи концесионната вноска за 2025 г, не може да се тълкува като въвеждаща задължение за концесионера да заплаща годишна вноска независимо, че реално осъществен добив няма, каквито твърдения въвежда процесуалния представител на ответника.

По делото е безспорно, че жалбоподателят не е започнал и не е осъществявал реален добив на подземни богатства по силата на договора за концесия и че това състояние е продължило през целия период от сключване на договора до настоящия момент. Съгласно действащото законодателство и според изричната воля на страните условие за започване и осъществяване на добив на подземни богатства е наличието на посочените в чл. 7 от договора предпоставки. Липсата им се явява обективна пречка за жалбоподателя да извършва такъв добив и съответно за него не възниква задължение да заплаща годишна вноска за 2025 г. От събраните доказателства не може да се направи обоснован извод, че жалбоподателят е попречил за настъпване на условието за започване на добив за подземни богатства. Тъкмо обратното, жалбоподателят е инициирал съответните административни процедури, като с оглед тяхното забавяне във времето е поискал съдействие от Министерство на енергетиката. Предприел е действия и е подал жалба пред компетентния съд, предвид липсата на надлежен отговор от Изпълнителна агенция по горите.

С оглед изложеното, оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане следва да се отмени като незаконосъобразен.

При този изход на спора, основателна, съобразно чл.143 ал.1 АПК е претенцията на жалбоподателя за разноски. Същата е предявена в размер на 1825,56евро от които 25,56евро заплатена държавна такса и 1800евро адвокатско възнаграждение. В последното заседание по делото ответника изрично е заявил, че не възразява срещу размера на претендираното възнаграждение. В този смисъл и предвид облигационно-правният характер на претенцията за разноски, липсата на възразение освобождава съда от задължение за проверка нейната обоснованост.

Поради това и на основание чл. 172, ал. 2 пр. 2 от АПК, Административен съд София-град,74 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-36-13.10.2025г. издаден от заместник министъра на Енергетика К. Н.

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката да заплати на „ЕВРОБЕНТ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] сумата от 1825,56 евро /хиляда осемстотин двадесет и пет евро и петдесет и шест цента/ разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: